

PRVI BROJ SOCIOLOŠKE LUČE

Filozofsko-sociološku svjetlost LUČA, prvi časopis za filozofiju i sociologiju u Crnoj Gori, počeo je da zrači 1984. godine.

U svojstvu glavnog i odgovornog urednika uglednog nikšićkog časopisa SPONE, obratio sam se redakciji:

„Razmišljajući o daljem razvoju našeg časopisa došao sam do zaključka da bi ga trebalo 'podijeliti' na dva. Jedan bi tretiro književnost i kulturu, a drugi filozofiju, sociologiju i društveni život.

Poznato vam je da je naš časopis sada veoma široko programski postavljen kao „časopis za umjetnost, kulturu, nauku i društveni život“. Naša nastojanja, kao redakcije, su bila da što je više moguće odgovorimo ovako široko postavljenoj programskoj orijentaciji. To ide veoma teško, a rezultati nijesu adekvatni uloženom trudu i utrošenim sredstvima. Sve je očiglednije da časopis može postići valjane rezultate i doživjeti odgovarajuću afirmaciju ako je programski usmjeren na određenu oblast nauke, umjetnosti i društvenog života. U tom slučaju saradnju prihvataju najpoznatiji stvaraoci, u kulturnom i naučnom životu se zna šta je specijalnost časopisa što stvara trajno interesovanje za časopisom itd.

Kao obrazloženje da se časopis SPONE 'podijeli' u dva ističem sledeće:

- 1) neophodnost specifikacije časopisa za određenu umjetničku oblast i sferu društvenog života;
- 2) kulturni, naučni i opšti nivo razvoja naše sredine dostigao je takav stepen da se osjeća potreba za dva časopisa od kojih bi jedan tretirao književnost i kulturu, a drugi oblast filozofije, sociologije i društveni život;
- 3) sredstva za izdavanje dva časopisa ne bi se povećala, jer bi za sada izlazila dva broja jednog i dva broja drugog, umjesto četiri broja godišnje časopisa SPONE koliko je do sada štampano;
- 4) na ovaj način bi se mogla mnogo racionalnije organizovati izdavačka djelatnost: Nastavničkog fakulteta, književnih klubova u Nikšiću, Centra za marksističko obrazovanje, Centra za kulturu, Centra za informativnu djelatnost i drugih subjekata u Nikšiću;
- 5) okupljanje i razvoj naučnih i stručnih kadrova kroz razvoj Nastavničkog fakulteta i drugih institucija u Nikšiću, na zadovoljstvo svih, odvija se veoma uspješno;
- 6) časopisi sa književnom orijentacijom koji su izlazili sve do sada u Nikšiću u kulturnom životu ovog grada i šire imaju jaku tradiciju i vidno mjesto, što posebno obavezuje;
- 7) u Crnoj Gori nije bilo, a nema ni danas, časopisa iz oblasti filozofije i sociologije i ako se za tim osjeća velika potreba.

Filozofsko-sociološka misao se razvija kroz nastavu na Univerzitetu „Veljko Vlahović“, naučnu djelatnost Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, naučno-istraživački rad iz oblasti filozofije i sociologije kako na teorijskom tako i na empirijskom planu, a naročito kroz dinamičan razvoj socijalističkog

samoupravljanja i u okviru toga istinski izraz našeg nacionalnog bića. Na ovom polju stvoren je impozantan naučni kadar koji radi u Crnoj Gori i okuplja sve značajne stvaraoce u oblasti filozofije koji su djelom i porijeklom vezani za Crnu Goru. To je kreativna kadrovska osnova za šire okupljanje naučnika i stvaralaca iz svih krajeva jugoslavije i šire.

Ovo su samo neki, ali mislim dovoljno ubjedljivi razlozi za poretanje posebnog časopisa za filozofiju i sociologiju.

Predlažem da časopis za književnost i kulturu ostane sa nazivom SPONE kao izraz kontinuiteta u dosadašnjem cjelokupnom programskom usmjerenju, jer su svi časopisi koji su izlazili u Nikšiću imali pretežno književnu orijetaciju.

Drugi časopis predlažem da ima naziv LUČA. Nije teško pogoditi da ovaj naziv vezujem za Njegošovo poetsko-filozofsko djelo *Luča mikrokozma*. U njemu Njegoš postavlja filozofsko-sociološka pitanja suštine ljudskog bića, čovjekovog položaja u svijetu i društvu, prirode našeg duha i druga koja ni danas ništa nijesu izgubila na svojoj aktuelnosti, ako nijesu postala još složenija i delikatnija.

Ukoliko se prihvati ovaj predlog, detaljnije bi trebalo razraditi koncepciju i programsku orijetaciju oba časopisa, naročito časopisa LUČA.

Izdavač bi ostao isti, s tim što bi trebalo razmotriti uključivanje i drugih zainteresovanih subjekata u Nikšiću i Crnoj Gori.

Naravno, formirale bi se dvije redakcije sa po tri člana.

Molim Redakciju da razmotri ovaj predlog i sa svojim stavom uputi na dalje razmatranje.

Nikšić, 3. IV 1984. god.

Glavni i odgovorni urednik
Dr Slobodan Vukićević“

Redakcija časopisa SPONE razmotrila je ovaj predlog 5. 04.1984. god. i jednoglasno ga podržala.

Prvi broj časopisa LUČA izašao je iz štampe 28. marta 1985. godine.

Povodom izlaska prvog broja redakcija LUČE: Vujadin Jokić, Slobodan Vukićević, Borislav Vušović, organizovala je razgovor:

„Izašao je iz štampe prvi broj časopisa LUČA – prvi broj PRVOG crnogorskog časopisa za filozofiju i sociologiju. Pojava ovog časopisa ne samo da je kruna u bogatoj baštini nikšićkih periodičnih publikacija, već predstavlja i svojevrsan kulturni događaj u našoj Republici. Šta znači jedan ovakav događaj u kontekstu savremene duhovne krize i gubljenja intelektualne orijetabilnosti – o tome nije potrebno ovdje govoriti. O tome dovoljno govori LUČA već svojim prvim brojem, i po izboru teme o simbolici svjetlosti u filozofiji i po obradi teme, koja je i prometejska i njegoševska. A da li će LUČA ostati na tom nivou – to ne zavisi samo od onih koji se brinu o njenom izlaženju i njenom sadržaju. To zavisi i od svih mislećih ljudi i od onih kojima je politika razvoja kulture i poziv i dužnost, pa i intimno nagnuće. Na svima njima je da učine da se ličnosna misija ovog časopisa podrži i odomaći, kako LUČA ne bi bila samo prolazna olimpijska svjetlost nego i stalno ognjište i izvorište mudrosti. Zadatak pregolem – ali ostvariv!“

Svijest o značenju i značaju ovog časopisa nemeće nam potrebu da Vas pozovemo da prisustvujete i uzmete aktivnog učešća u

PREDSTAVLJANJU ČASOPISA LUČA I RAZGOVORU
O PRVOM BROJU

Ova svečanost i naučna rasprava održaće se u Nikšiću 16. maja 1985. (četvrtak) u prostorijama Nastavničkog fakulteta u 17 sati. O kulturno-istorijskom miljeu nikšićke periodike govoriće prof. dr Slobodan Vujačić (Nastavnički fakultet Nikšić). O časopisu LUČA govoriće glavni i odgovorni urednik dr Slobodan Vukićević (Nastavnički fakultet Nikšić), a potom će riječ uzeti predsjednik SO Nikšić dr Slobodan Nikčević, glavni i odgovorni urednik časopisa PRAKSA Veselin Vukotić i predsjednik Udruženja za filozofiju i sociologiju SRCG mr Savo Laušević. Oko 18 sati počinje naučni razgovor o sadržaju prvog broja LUČE koji će voditi urednik časopisa prof. dr Vujadin Jokić (Nastavnički fakultet Nikšić), a u kome će učestvovati prof dr Ratko Božović (Fakultet političkih nauka Beograd), dr Vidak Vujačić (Institut za društveno-ekonomska istraživanja, Titograd), prof dr Branko Pavlović (Filozofski fakultet, Beograd), prof. dr Vladimir Premec (Filozofski fakultet, Sarajevo) i prof. dr Slobodan Tomović (Nastavnički fakultet, Nikšić).

Vaše prisustvo i učešće u razgovoru biće ne samo doprinos ovom skupu, već i podrška našim pregnućima da konstituišemo takvu kulturnu instituciju kakvu bi trebalo da predstavlja filozofsko-sociološki časopis LUČA.“

LUČA je programski neko vrijeme imala priličnu ravnotežu u tematskim cjelinama iz filozofije i sociologije. Već nekoliko godina orijentisana je skoro isključivo na filozofske fenomene.

Na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta već nekoliko godine se raspravlja o potrebi posebnog časopisa za sociologiju. Nesporan je dinamičan razvoj sociološke nauke u svijetu i u Crnoj Gori. Uz to, pored razvoja posebnih socioloških disciplina, kako sa stanovišta nauke tako i sa stanovišta potrebe društva za sociološkim izučavanjima posebno se izdvajaju: sociologija roda i rodnih odnosa, socijalna ekologija, socijalna demografija, socijalna patologija i socijalna psihologija. Antropologija i rezultati antropoloških istraživanja ljudske prirode i mjesta čovjeka u savremenom društvu imaju kardinalni značaj za sociološku nauku i sociološka istraživanja svih društvenih fenomena. Imajući u vidu ove argumente koji ubjedljivo govore o naučnoj i društvenoj potrebi posebnog sociološkog časopisa, Odsjek za sociologiju je donio odluku o osnivanju časopisa SOCIOLOŠKA LUČA.

Ovu odluku svesrdno je podržala uprava Filozofskog fakulteta i pred vama je PRVI BROJ časopisa SOCIOLOŠKA LUČA.

Nikšić, 2007. god.

Glavni i odgovorni urednik
Slobodan Vukićević